

ХАРКІВСЬКА ХІРУРГІЧНА ШКОЛА

№ 2 (101) 2020

Національна академія медичних наук України

ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії імені В. Т. Зайцева НАМН України»

Харківський національний медичний університет

«Харківська хірургічна школа» — медичний науково-практичний журнал

Заснований у листопаді 2000 р. Виходить 6 разів на рік

Засновник —

ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії імені В. Т. Зайцева НАМН України»

Свідчення про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 20183-9983ПР від 20.08.2013 р.

Журнал внесено до переліку фахових видань у галузі медичних наук (Наказ Міністерства освіти і науки України № 1413 від 24.10.2017 р.)

Рекомендовано вченою радою ДУ «ІВНХ імені В. Т. Зайцева НАМН України» (Протокол № 01 від 20.01.2020 р.)

Редактор
Н. В. Карпенко
Коректор
К. І. Кушнарєва
Адміністратор
К. В. Пономарєва
Перекладач
С. Ю. Базилайшвілі

Підписано до друку 22.01.2020 р.
Формат 60×84 1/8.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 25,5.
Тираж 300 прим.

Адреса редакції:

61018, м. Харків,
в'їзд Балакірева, 1.
Тел.: (057) 715-33-48
349-41-99
715-33-45

Видання віддруковане у ТОВ фірма «НТМТ» 61072, м. Харків, вул. Дерев'янка, 16, к. 83 Тел. (095) 249-39-96

Розмножування в будь-який спосіб матеріалів, опублікованих у журналі, допускається лише з дозволу редакції

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець

© «Харківська хірургічна школа», 2020

МЕДИЧНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Головний редактор В. В. Бойко, д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ

Заст. головного редактора

І. А. Криворучко, д. мед. н., професор

Заст. головного редактора

І. А. Тарабан, д. мед. н., професор

Відповідальний секретар

С. О. Береснев, д. мед. н., голов. наук. співр.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Бездетко П. А., д. мед. н., професор
Велігоцький М. М., д. мед. н., професор
Голобородько М. К., д. мед. н., професор
Давиденко В. Б., д. мед. н., професор
Даценко Б. М., д. мед. н., професор
Дуденко В. Г., д. мед. н., професор
Євтушенко Д. О., д. мед. н., професор
Іванова Ю. В., д. мед. н., професор
Караченцев Ю. І., д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ
Клімова О. М., д. мед. н., професор
Лісовий В. М., д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ
Лупальцов В. І., д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ
Макаров В. В., д. мед. н., професор,
Малоштан О. В., д. мед. н., ст.наук.співр.
Панченко М. В., д. мед. н., професор
Пасечнікова Н. В., д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ
Пєєв Б. І., д. мед. н., професор
Польовий В. П., д. мед. н., професор
Прасол В. О., д. мед. н., професор
Сипітій В. І., д. мед. н., професор
Сипливий В. О., д. мед. н., професор
Стариков В. І., д. мед. н., професор
Сушков С. В., д. мед. н., професор
Флоріян А. К., д. мед. н., професор
Тищенко О. М., д. мед. н., професор
Хворостов Є. Д., д. мед. н., професор
Шевченко С. І., д. мед. н., професор
Аксендиус Калангос, M.D., PhD

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

Андрєщєв С. А., к. мед. н., доцент (Київ)
Гринь В. К., д. мед. н., професор (Донецьк – Київ)
Дрюк М. Ф., д. мед. н., професор (Київ)
Зозуля Ю. П., д. мед. н., професор, академік НАМНУ (Київ)
Юффе І. В., д. мед. н., професор (Луганськ – Рубіжне)
Кондратенко П. Г., д. мед. н., професор (Донецьк – Краматорськ)
Кононенко М. Г., д. мед. н., професор (Суми)
Кришень В. П., д. мед. н., професор (Дніпропетровськ)
Лизіков А. М., д. мед. н., професор (Гомель, Білорусь)
Ричагов Г. П., д. мед. н., професор (Мінськ, Білорусь)
Саєнко В. Ф., д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ (Київ)
Сушков С. А., к. мед. н., доцент (Вітебськ, Білорусь)
Тутченко М. І., д. мед. н., професор (Київ)
Шалімов С. О., д. мед. н., професор (Київ)
Шапринський В. О., д. мед. н., професор (Вінниця)
Щастний А. Т., д. мед. н., професор, (Вітебськ, Білорусь)

Зміст

Contents

ПИТАННЯ ХІРУРГІЧНОЇ ІНФЕКЦІЇ

QUESTIONS OF SURGICAL INFECTION

Вибір методу лікування абсцесів печінки 7
*В. В. Бойко, В. М. Лихман, Д. О. Мирошниченко,
 Р. Р. Османов, С. В. Ткач, О. М. Шевченко,
 І. В. Волченко, А. О. Меркулов, Є. О. Білодід*

The choice of treatment for liver abscesses. 7
*V. V. Boyko, V. N. Lihman, D. A. Myroshnychenko,
 R. R. Osmanov, S. V. Tkach, A. N. Shevchenko,
 I. V. Volchenko, A. A. Merkulov, E. A. Bilodid*

Хірургічне лікування некротизуючої інфекції
 м'яких тканин шиї. 12
П. В. Свірепо

Surgical treatment of necrotizing infection
 of the soft tissues of the neck 12
P. V. Svirepo

Хірургічна корекція синдрому
 ентеральної недостатності у хворих
 на абдомінальний сепсис 17
Ю. М. Соловей, В. П. Польовий, М. М. Соловей

Surgical correction of the syndrome
 of enteral insufficiency at patients
 with abdominal sepsis 17
Yu. M. Solovey, V. P. Polovuy, M. M. Solovey

Особливості ранового процесу
 при синдромі діабетичної стопи 21
*В. П. Польовий, Б. Кхоршані, В. В. Петринич,
 П. В. Кифяк, О. В. Ткачук, Р. І. Сидорчук*

Features of the early process
 in diabetic foot syndrome 21
*V. P. Polyovyy, B. Khorshani, V. V. Petrynych,
 P. V. Kyfyak, O. V. Tkachuk, R. I. Sydorчук*

Вплив фотодинамічної терапії
 на мікрофлору при лікуванні
 гнійно-некротичних процесів
 м'яких тканин (клініко-експериментальна
 робота). 26
*Є. Д. Хворостов, С. О. Морозов, Г. М. Герасимов,
 В. В. Дериколєнко, С. С. Солодовидченко*

Photodynamic therapy effects
 on microflora in the treatment
 of purulatory-necrotic processes
 of soft tissues (clinical and
 experimental work) 26
*Y. D. Khvorostov, S. O. Morozov, H. M. Herasymov,
 V. V. Derikolenko, S. S. Solodovidchenko*

ПИТАННЯ СПАЙКОВОЇ ХВОРОБИ

QUESTIONS OF ADHESIVE DISEASE

Епігеномні фактори розвитку
 спайкової хвороби очеревини 30
*В. В. Бойко, Д. О. Євтушенко, І. В. Криворотко,
 І. А. Тарабан, Д. В. Мінухін, Н. М. Воскресєнська*

Epigenomic factors for the
 development of peritoneal adhesions. 30
*V. V. Boyko, D. O. Yevtushenko, I. V. Kryvorotko,
 I. A. Taraban, D. V. Minukhin, N. M. Voskresenska*

Стан моторно-евакуаторної функції
 травного каналу у хворих після хірургічного
 лікування гострої непрохідності
 тонкої кишки і її вплив
 на перебіг захворювання 35
*І. Я. Дзубановський, В. В. Бенедикт,
 А. М. Продан*

The state of the motor-evacuator function
 of the digital channel in patients
 after surgical treatment of acute obstruction
 of small intestine and its influence
 on its course. 35
*I. Ya. Dzubanovsky, V. V. Benedykt,
 A. M. Prodan*

ПИТАННЯ ТОРАКАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ

QUESTIONS OF THORACAL SURGERY

Аналіз оказання допомоги больним острым
 нисходящим медиастинитом 41
*А. В. Белов, Е. І. Землянський,
 А. І. Кучинський, Г. Н. Урсол*

The analysis of rendering assistance by
 a sick acute descending mediastinitis 41
*O. V. Bilov, E. I. Zemlyanskiy,
 A. I. Kuchinskiy, G. M. Ursol*

**ПИТАННЯ ХІРУРГІЇ
ПАНКРЕАТОБІЛІАРНОЇ СИСТЕМИ**

К вопросу профилактики
острого панкреатита после эндоскопической
холангиопанкреатографии 45
*В. И. Лупальцов, Н. Н. Скалий, А. И. Ягнюк,
М. С. Котовщикова*

Возможности ранней диагностики
и профилактики интраоперационных
повреждений желчевыводящего протока
при синдроме Мириizzi 49
*Б. С. Запорожченко, Д. А. Бондарец,
И. Е. Бородаев, И. В. Шаратов,
А. Ю. Шарпова*

Ранні клінічні маркери тяжкості перебігу
гострого некротичного панкреатиту. 53
*В. О. Сипливий, В. І. Робак, Д. В. Євтушенко,
В. О. Курбатов, С. В. Грінченко,
Л. О. Робак*

Особенности перебігу гострого аліментарного
панкреатиту та ризик розвитку ускладнень у
пацієнтів за наявності поєднання мутації генів
PRSS1 та SPINK11 58
*Ю. В. Авдосьєв, К. М. Паньків, С. Д. Хімич,
І. В. Белозоров, О. М. Кудревич, С. В. Хитрук,
О. С. Устименко, М. О. Шостацька*

Діагностичні особливості сформованості
стінки псевдокіст та активності запалення
при хронічному панкреатиті 64
*О. М. Бабій, Б. Ф. Шевченко, А. В. Тузко,
О. М. Татарчук, О. П. Петішко*

**ПИТАННЯ ХІРУРГІЇ СЕРЦЯ
ТА МАГІСТРАЛЬНИХ СУДИН**

Коронарные интервенции
на стволе левой коронарной артерии —
непосредственные результаты рутинной
клинической практики 70
И. В. Поливенко, Н. С. Белименко

Показання до хірургічного лікування
атеросклеротичного ураження
сонних артерій 76
І. С. Пуляєва

**QUESTIONS OF SURGERY
OF PANCREATOBILIARY SYSTEM**

Speaking of prevention
of acute pancreatitis after endoscopic
cholangiopancreato-graphy 45
*V. I. Lupaltsov, N. N. Skalii, A. I. Yagnyuk,
V. S. Kotovshchikov*

Possibilities of early diagnosis
and prophylaxis of intraoperative
bile duct lesions
in Mirizzi syndrome 49
*B. S. Zaporozhchenko, D. A. Bondarets,
I. E. Borodaev, I. V. Sharapov,
A. Yu. Sharapova*

Early clinical markers of severity
of acute necrotic pancreatitis. 53
*V. A. Syplivy, V. I. Robak, D. V. Ievtushenko,
V. O. Kurbatov, S. V. Grinchenko,
L. O. Robak*

Peculiarities of acute alimentary pancreatitis
and the risk of complications
in patients with a combination
of PRSS1 and SPINK11 gene mutations 58
*Yu. V. Avdosiev, K. M. Pankiv, S. D. Himich,
I. V. Belozorov, O. M. Kudrevich, C. V. Hitruk,
O. S. Ustymenko, M. O. Shostatska*

Diagnostic features of pseudocyst wall
formation and inflammatory activity
in chronic pancreatitis 64
*O. M. Babii, B. F. Shevchenko, A. V. Tuzko,
O. M. Tatarchuk, O. P. Petishko*

**QUESTIONS OF HEART SURGERY
AND MAIN VESSELS**

Coronary interventions
on left main coronary artery —
short-term results of routine
clinical practice 70
I. V. Polivenok, M. S. Belimenko

Indications to surgical treatment
of atherosclerotic impact of the
carotid arteries 76
I. S. Puliayeva

ПИТАННЯ ФЛЕБОЛГІЇ

- Показники коагулограми у пацієнтів з тромбозами глибоких вен залежно від способу лікування81
Я. М. Попович, В. В. Русин
- Використання ендотермічної обробки гирла великої підшкірної вени у хворих із тромбозом поверхневих вен 86
В. О. Прасол, К. В. М'ясоєдов, І. В. Гуйван
- Сравнительный анализ международных стандартов и наш опыт лечения больных хроническим геморроем с позиции доказательной медицины 90
В. В. Бойко, В. В. Макаров, В. В. Цодиков, Л. Г. Тарасенко
- Місце ендоваскулярних операцій у лікуванні хронічної критичної ішемії нижніх кінцівок 94
В. Б. Гоцинський, О. Б. Луговий, С. О. Луговий, Ю. М. Герасимець
- Оптимізація хірургічного лікування пацієнтів із варикозною хворобою нижніх кінцівок 99
К. Ю. Пархоменко, К. Є. Паюнов, С. М. Дягілев, А. Г. Дроздова, В. П. Колесник, К. А. Прокопенко

ПИТАННЯ ОНКОЛОГІЇ

- Тенденції рівня смертності від раку стравоходу в країнах ЄС та Україні102
Н. Дубровіна, І. Гулашова, Й. Бабечка
- Особливості невідкладних хірургічних утручань у хворих на ускладнений місцево-поширений рак шлунка108
В. В. Бойко, І. В. Криворотко, В. О. Лазирський

ПИТАННЯ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНИХ ПОРАНЕНЬ

- Еволюція поглядів на розробку й впровадження сучасного хірургічного магнітного інструментарію на прикладі вогнепальних проникаючих поранень грудей113
Ю. В. Бунін, П. М. Зам'ятін, Р. М. Михайлусов, В. В. Негодуйко, С. О. Береснев, Л. В. Провар

QUESTIONS OF PHLEBOLOGY

- Coagulogram indices in patients with deep vein thrombosis, depending on the method of treatment81
Ya. M. Popovich, V. V. Rusin
- The use of endothermictre at ment of the mouth of the large subcutaneous vein in patients in the acute period of varicotrombo-phlebitis 86
V. A. Prasol, K. V. Myasoyedov, I. V. Guyvan
- Comparative analysis of international standards and our experience in treatment of patients with chronic hemorrhoid a base for evidential medicine 90
V. V. Bojko, V. V. Makarov, V. V. Tsodikov, L. G. Tarasenko
- The place of endovascular surgical interventions in patients with critical ischemia of the lower extremities 94
V. B. Goshchynsky, O. B. Lugovyj, S. O. Lugovyj, U. M. Herasimets
- Optimization of surgical treatment of patients with a varicose vein disease of the lower extremities 99
K. Y. Parkhomenko, K. E. Payunov, S. M. Diahiliev, A. G. Drozdova, V. P. Kolesnik, K. A. Prokopenko

QUESTIONS OF ONCOLOGY

- Tendencies of the mortality rates from esophageal cancer in the EU countries and Ukraine102
Nadiya Dubrovina, Ivica Gulášová, Jozef Babečka
- Features of emergency surgery in patients with locally advanced gastric cancer108
V. V. Boyko, I. V. Krivorotko, V. A. Lazirsky

QUESTIONS OF SURGICAL TREATMENT OF GUNSHOT WOUNDS

- Evolution of Views on the Development and Implementation of Modern Surgical Magnetic Instruments on the Case of Inflammatory Penetrating Injuries of the Breast113
Yu. V. Bunin, P. M. Zamyatin, R. M. Mihaylusov, V. V. Negoduyko, S. O. Beresnev, L. V. Provar

Організація діагностики та динамічне спостереження при реконструктивному відновлюванні вогнепальних ран м'яких тканин 119

I. П. Хоменко, К. В. Гуменюк, Є. В. Цема, В. Ю. Шаповалов, С. В. Тертишний

Organization of diagnostic and dynamic observation during reconstructive restoration of gunshot wounds of soft tissues 119

I. P. Khomenko, Ye. V. Tsema, K. V. Gumenuk, S. V. Tertyshnyi, V. Yu. Shapovalov

ПИТАННЯ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ

QUESTIONS OF GASTROINTESTINAL TRACT

Формування товстокишкового анастомозу з метою забезпечення високого рівня механічної міцності та герметичності 127

V. I. Rusyn, S. M. Chobey, O. O. Dutko

Formation of the colon anastomosis in order to provide high level of mechanical strength and hermeticity 127

V. I. Rusyn, S. M. Chobey, O. O. Dutko

Особливості клініки і діагностики гострого апендициту у хворих похилого віку 134

V. V. Lesnyy, A. S. Lesna

Clinical features and diagnosis of acute appendicitis in elderly patients 134

V. V. Lesnoy, A. S. Lesnay

Порівняння лікування післяопераційних абсцесів черевної порожнини за допомогою лапаротомного доступу та за допомогою міні-інвазивних технологій 138

V. V. Boyko, A. S. Riga, A. G. Krasnoyaruszhskiy, D. O. Myroshnichenko, M. E. Tymchenko

Comparison of treatment of intraabdominal post-operative abscesses with the laparotomic and mini-invasive invasive access. 138

V. V. Boyko, A. S. Riga, A. G. Krasnoyaruszhsky, D. O. Myroshnichenko, M. E. Tymchenko

Структура та методи лікування кровотеч з верхніх відділів шлунково-кишкового тракту 143

D. E. Lopatenko, M. A. Aleksandrov, V. P. Kolesnik

Structure and methods of treatment bleeding from the upper departments of the gastrointestinal tract 143

D. E. Lopatenko, M. A. Aleksandrov, V. P. Kolesnik

Вибір способу оперативного лікування параколомостомічної грижі у хворих із ожирінням. 146

O. O. Vorovskiy, V. A. Shaprinskiy, E. V. Shaprinskiy, I. M. Sadik

Choosing a method of surgical treatment of paraknolostomy hernias in patients with obesity 146

O. O. Vorovskiy, V. A. Shaprinskiy, E. V. Shaprinskiy, I. M. Sadik

Модифіковані методи хірургічного лікування нориць прямої кишки 151

I. A. Kryvoruchko, I. V. Sorokina, K. Y. Parkhomenko, T. M. Firsik, A. P. Bozhko

Modified methods of surgical treatment rest of the rect. 151

I. A. Kryvoruchko, I. V. Sorokina, K. Y. Parkhomenko, T. N. Firsik, A. P. Bozhko

Релaparотомія в лікуванні інтраабдомінальних ускладнень хірургічних операцій на органах черевної порожнини 156

V. A. Syplyviy, I. A. Kryvoruchko, A. V. Ievtushenko, B. V. Menkus, D. V. Ievtushenko

Relaparotomy in the treatment of intra-abdominal complications of abdominal surgery. 156

V. A. Syplyviy, I. A. Kryvoruchko, A. V. Ievtushenko, B. V. Menkus, D. V. Ievtushenko

Прогнозування та попередження виникнення ускладнень у хворих із первинними та післяопераційними вентральними грижами за умов коморбідності. 161

V. I. Piatnochka, I. Ya. Dzyubanovskiy, P. G. Selsky, G. V. Svistun

Prediction and prevention of complications in patients with primary and postoperative ventral hernia under conditions of comorbidity 161

V. I. Piatnochka, I. Ya. Dzyubanovsky, P. G. Selsky, G. V. Svistun

Лікування стенозу пілоробульбарної зони виразкового генезу з використанням мініінвазивних оперативних втручань 167

О. М. Бабій, С. О. Тарабаров, Н. В. Пролом, Б. Ф. Шевченко, О. О. Галинський

Вивчення електролітних порушень як критеріально-важливих маркерів ендогенної інтоксикації у пацієнтів з неспроможністю анастомозів на фоні резекції тонкої кишки 176

М. Є. Тимченко

Treatment of stenosis of the pyloric bulbar zone of ulcerative genesis using minimally invasive surgery 167

O. M. Babii, S. A. Tarabarov, N. V. Prolom, B. F. Shevchenko, A. A. Galinsky

Study of electrolyte disorders as criterion-important markers of endogenous intoxication in patients with anastomosis leakage against a background of resection of the small intestine 176

M. Ye. Tymchenko

ПИТАННЯ ОПІКОВОЇ ХВОРОБИ

Застосування цитологічних досліджень для визначення готовності опікових ран до аутодермопластики. 181

О. В. Кравцов, О. В. Шаповал, Ю. І. Козін, Ю. І. Ісаєв, А. А. Цогоєв, Т. А. Курбанов, С. О. Береснев, А. О. Гопко

Вплив ентеросорбції та внутрішньотканинного електрофорезу антибіотиків на перебіг опікової хвороби 188

Б. В. Петрюк, І. І. Білик, О. В. Ротар, Л. П. Хомко, Т. А. Петрюк, О. Й. Хомко

QUESTIONS OF BURN DISEASE

The use of cytological studies to determine the readiness of burn wounds for autodermoplasty 181

O. V. Kravtsov, O. V. Shapoval, Yu. I. Kozin, Yu. I. Isaev, A. A. Tsogoev, T. A. Kurbanov, S. A. Beresnyev, A. O. Gopko

The effect of enterosorption and intratissular electroforesis of antibacterial drugs on progress of burn disease. 188

B. V. Petriuk, I. I. Blyk, O. V. Rotar, L. P. Khomko, T. A. Petriuk, O. Y. Khomko

ОРИГІНАЛЬНІ СТАТТІ

Етіопатогенетичні біомаркери формування синдрому гепатоспленомегалії та вибір тактики лікування хворих з кровотечами із флєбектазій стравоходу 193

О. М. Клімова, С. В. Сушков, Т. І. Кордон, Л. А. Дроздова, Р. М. Смачило, В. О. Лазірський, К. О. Биченко

ORIGINAL RESEARCHES

Ethiopathogenetic biomarkers for the formation of hepatosplenomegal syndrome and the choice of treatment of patients with esophageal phlebectasis bleeding 193

O. M. Klimova, S. V. Sushkov, T. I. Kordon, L. A. Drozdova, R. M. Smachilo, V. A. Lazirsky, K. O. Bychenko

ПИТАННЯ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

Ретроспективне дослідження та сучасні реалії і можливості хірургічного лікування раку яєчників. 201

С. М. Карташов, Т. В. Базарінська, М. Є. Тимченко, С. М. Граматюк

QUESTIONS OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY

Retrospective study and current realities and possibilities of surgical treatment of ovarian cancer 201

S. M. Kartashov, T. V. Bazarinska, M. Ye. Tymchenko, S. M. Gramatyuk